

Przełom? Jak po kilku chudych latach, zyski banków mogą w końcu ruszyć w górę

RAPORT SPECJALNY

PODSUMOWANIE

▶ **WYNIKI BANKÓW W POLSCE W 2017 R.** 2

Wyniki banków generalnie ulegają systematycznej poprawie, choć w ogólnym zysku netto nie jest to jeszcze dobrze widoczne. W ciągu 12 miesięcy do września wynik netto wszystkich banków w Polsce wyniósł 13,1 mld zł, czyli był o 2,4 proc. wyższy niż w analogicznym okresie rok temu. Bardzo silne ożywienie gospodarcze i rosnąca presja inflacyjna, która w perspektywie kilkunastu miesięcy powinna doprowadzić do podniesienia stóp procentowych, sprawiają, że możemy znajdować się u progu istotnego przyspieszenia wyników sektora bankowego.

▶ **PROGNOZA DLA SEKTORA NA 2020 R.** 6

Bankowość to aktywność cykliczna, więc najwyższy czas by sektor bankowy w końcu skorzystał na najmocniejszym od dekady ożywieniu koniunktury w Polsce. W scenariuszu kontynuacji solidnego wzrostu gospodarczego (jeżeli znajdzie się on w granicach 3-4 %), zysk netto sektora bankowego może w ciągu trzech lat wzrosnąć o połowę. Oznacza to, że w 2020 roku przekroczyłby 21 mld zł.

▶ **PROGNOZA DLA WYBRANYCH BANKÓW NA 2020 R.**... 8

Zysk netto PKO BP może zbliżyć się do 5 mld zł, Pekao i BZ WBK mogą zarobić ponad 3 mld zł, a Millennium i Alior mogą przekroczyć miliard. Tak wygląda scenariusz bazowy, którego fundamentem jest prognoza dla całego sektora. Głównym ryzykiem dla tej prognozy jest ewentualne pogorszenie koniunktury oraz zmiany regulacyjne i koszty restrukturyzacji kredytów hipotecznych oraz SKOK-ów.

U progu istotnej poprawy wyników

Wyniki banków generalnie ulegają systematycznej poprawie, choć w ogólnym zysku netto nie jest to jeszcze dobrze widoczne. W ciągu 12 miesięcy do września wynik netto wszystkich banków w Polsce wyniósł 13,1 mld zł, czyli był o 2,4 proc. wyższy niż w analogicznym okresie rok temu. Fakt, że wzrost jest niemrawy, wynika z wysokiej bazy z zeszłego roku wywołanej jednorazową transakcją z VISA. Wszystkie kluczowe wskaźniki dochodowe sektora bankowego poprawiają się znacznie szybciej – lepszy jest wynik odsetkowy (+9,3 proc.), znacznie wzrosły dochody z prowizji (+6,4 proc.), niskie są koszty ryzyka. Bardzo silne ożywienie gospodarcze i rosnąca presja inflacyjna, która w perspektywie kilkunastu miesięcy powinna doprowadzić do podniesienia stóp procentowych, sprawiają, że możemy znajdować się u progu istotnego przyspieszenia wyników sektora bankowego. Po stronie ryzyka, kluczowe są dwa: ewentualne pogorszenie koniunktury, które mogłoby skutkować wzrostem kosztów ryzyka i odsunięciem w czasie podwyżek stóp procentowych, oraz zmiany regulacyjne angażujące banki w restrukturyzację kredytów gospodarstw domowych.

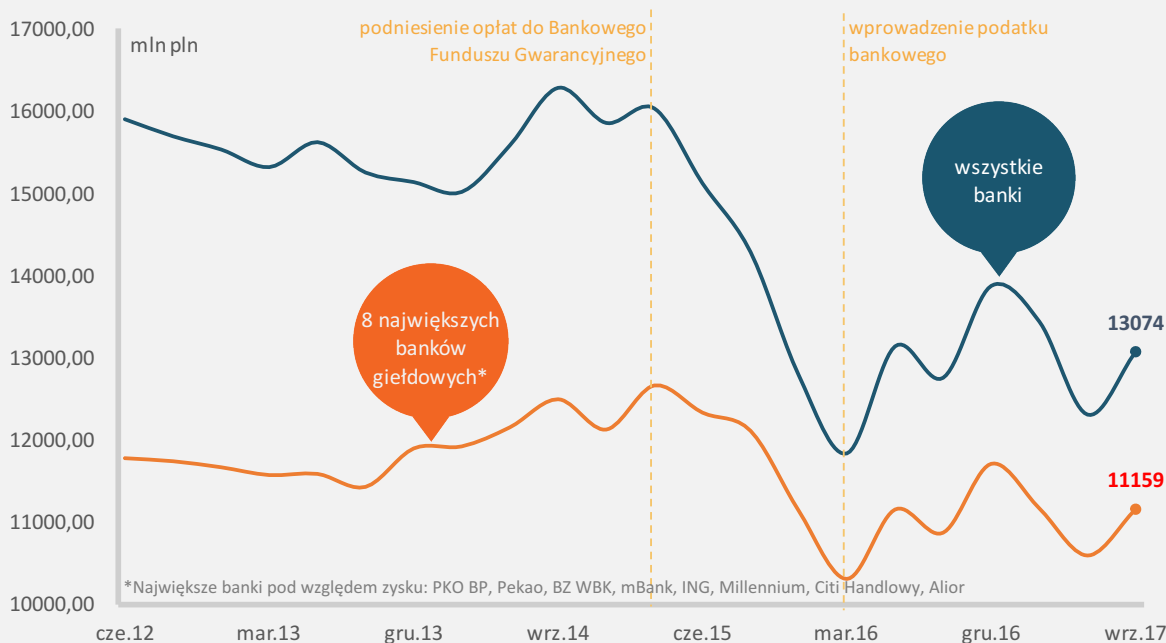

ROCZNY ZYSK BANKÓW
WZRÓSŁ O

2,4 % RDR

ALE WYNIKI ODSETKOWY I
PROWIZYJNY ROSNĄ
ZNACZNIE SZYBCIEJ

Wykres 1. Wynik netto banków kroczący za cztery kwartały. Wynik znacząco pogorszył się w 2015 roku, kiedy banki zaczęły ponosić koszty m.in. ratowania SKOK-ów. Późniejsze ożywienie wyników było niemrawe ze względu na wprowadzenie podatku bankowego. Kolejne lata powinny być już wyraźnie lepsze, przynajmniej jeżeli utrzymana zostanie solidna koniunktura gospodarcza.

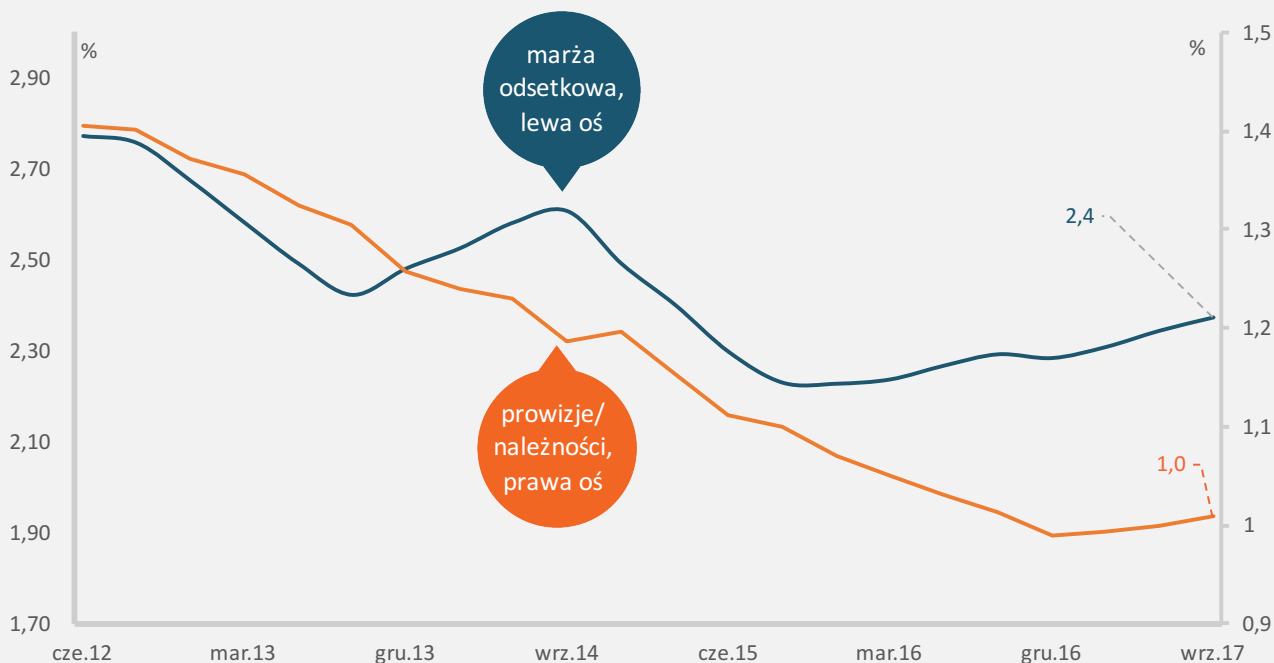

Źródło: obliczenia SpotData na podstawie danych NBP oraz raportów finansowych banków

Wykres 2. Wynik odsetkowy oraz wynik prowizyjny w relacji do należności od klientów, kroczący za cztery kwartały.

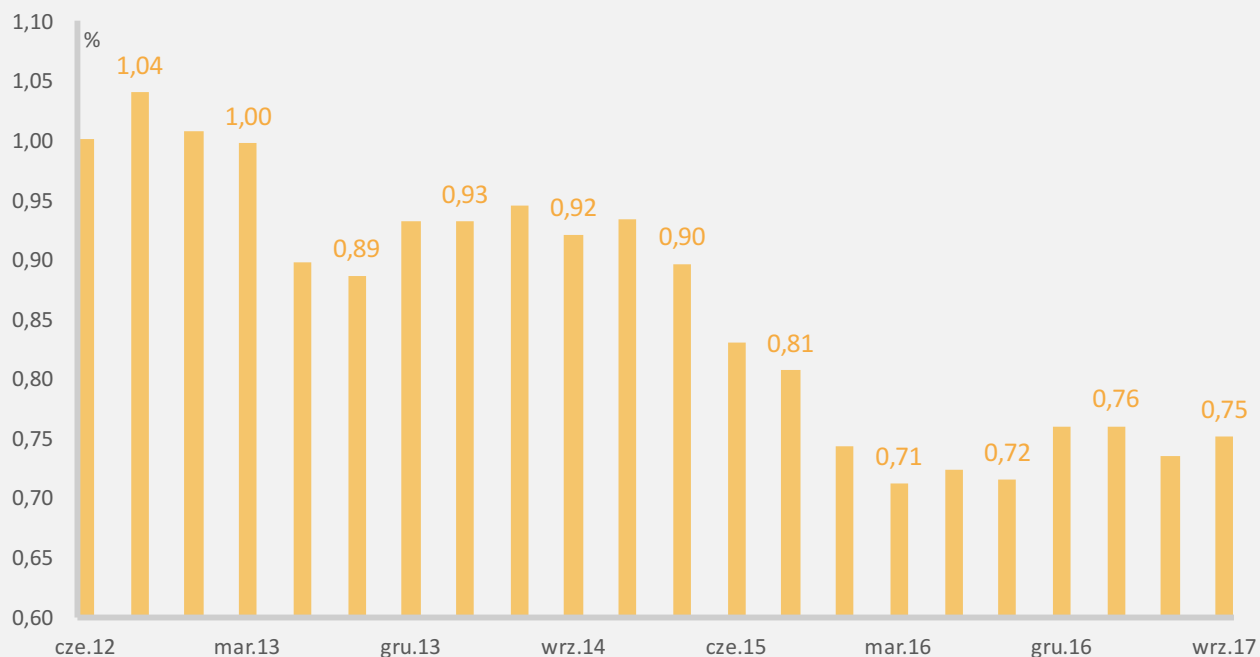
Od dwóch lat banki systematycznie, choć powoli, zwiększają marżę odsetkową netto, reagując w ten sposób na rosnące obciążenia regulacyjne. Wyraźnie rosną również dochody z prowizji – w tym roku odwróciły wieloletni trend spadku w relacji do należności od klientów.

Źródło: obliczenia SpotData na podstawie danych NBP

Wykres 3. Koszty ryzyka – średnie odpisy w ciągu roku (kroczące za cztery kwartały) w relacji do należności od klientów.

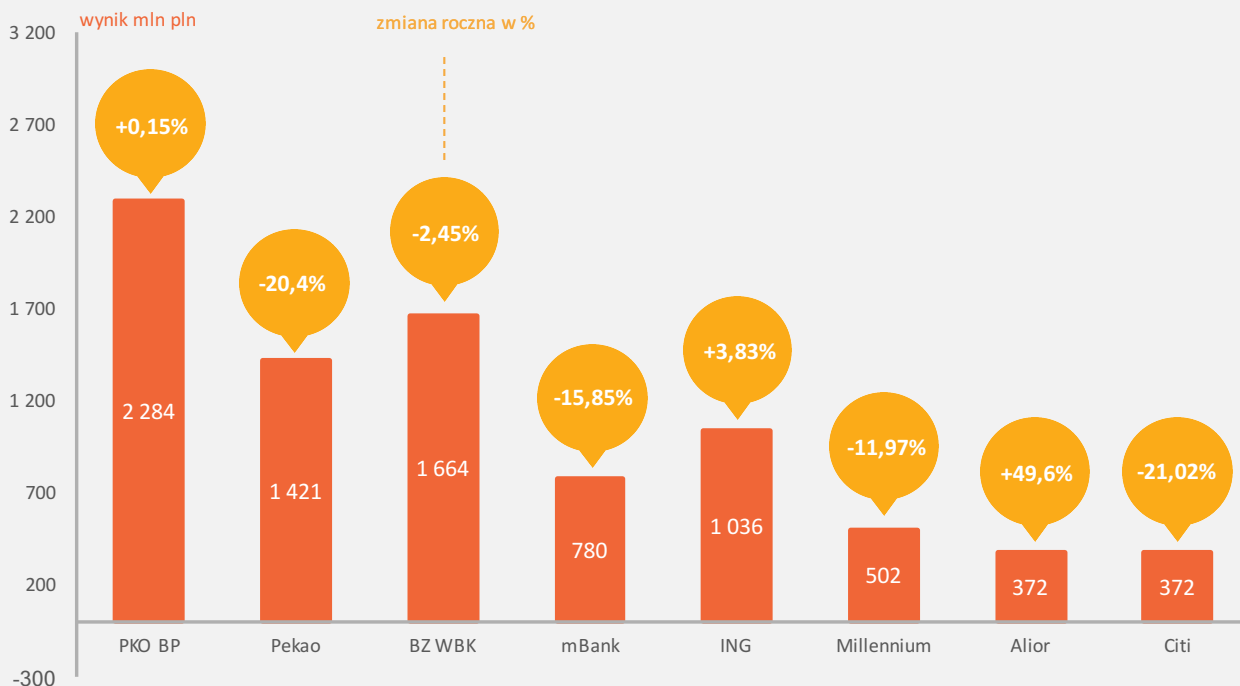
Poprawa koniunktury, dobra sytuacja na rynku pracy i wysoka płynność firm sprawiają, że koszty ryzyka w bankach w ostatnich latach spadały. W tym roku są na stabilnym poziomie.

Źródło: obliczenia SpotData na podstawie danych NBP

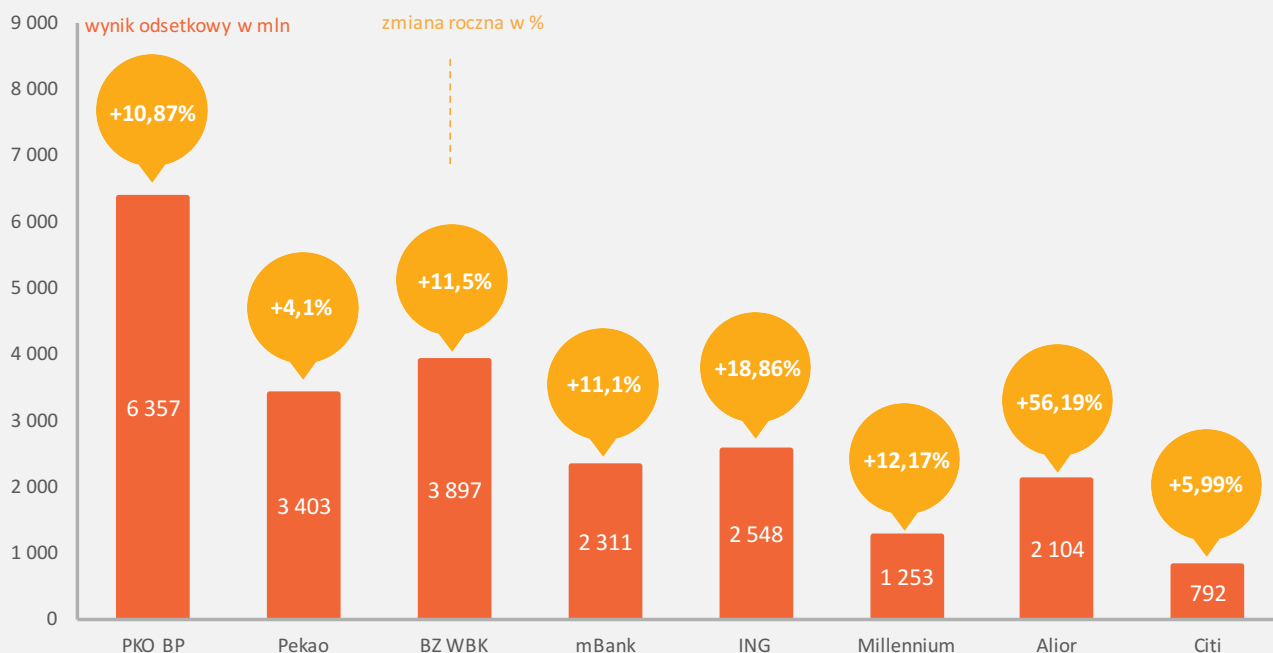

Wykres 4. Wynik netto 8 największych banków giełdowych (pod względem zysku) w okresie Q1-Q3 2017 oraz zmiana roczna w proc.

Źródło: obliczenia SpotData na podstawie danych z raportów finansowych banków

Wykres 5. Wynik odsetkowy 8 największych banków giełdowych (pod względem zysku netto) w okresie Q1-Q3 2017 oraz zmiana roczna w proc.

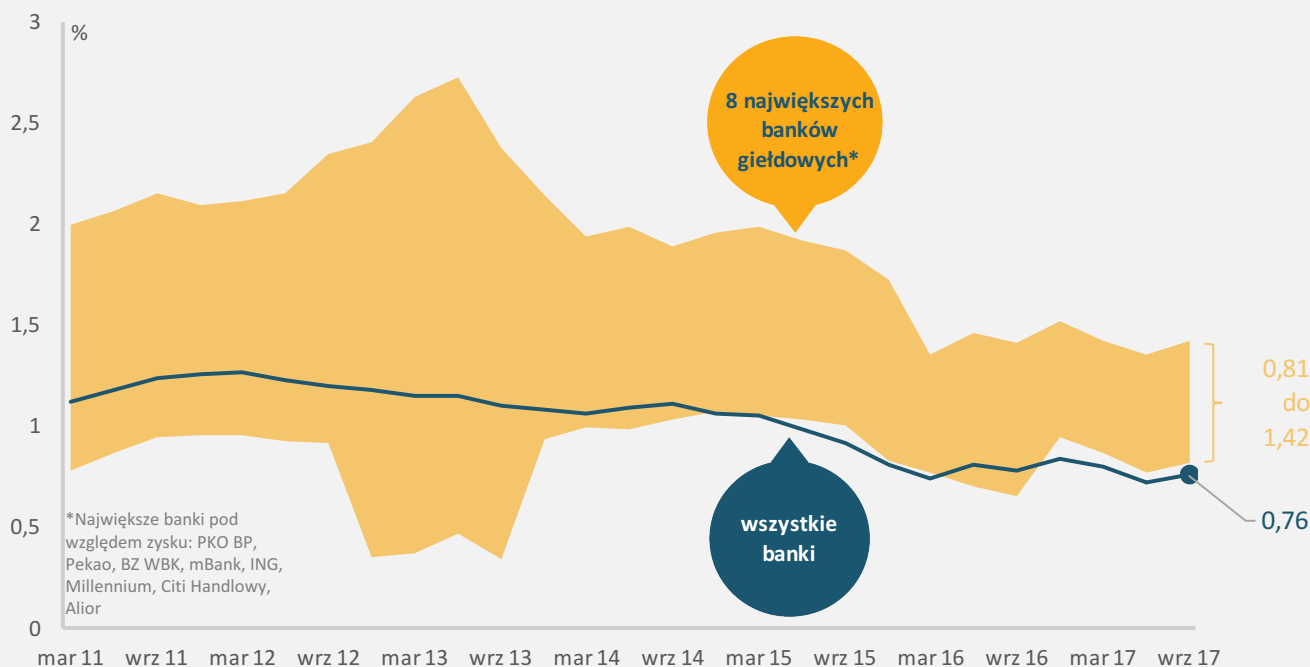

Źródło: obliczenia SpotData na podstawie danych z raportów finansowych banków

Wykres 6. Zwrot z aktywów (ROA), mierzony jako relacja zysku netto do średnich aktywów.

Od 2016 r. ROA w sektorze bankowym waha się przeciętnie w granicach 0,7-0,8 proc. Warto zwrócić uwagę, że największe banki giełdowe są znacznie bardziej zyskowne niż średnie dla sektora, co pokazuje, że jak znacznie mniejszą efektywność mają inne banki. Na przykład średnie ROA banków spółdzielczych wynosi 0,5 proc., a niektóre duże banki komercyjne – jak BOŚ czy Getin – notują straty, obciążając średnią dla sektora.

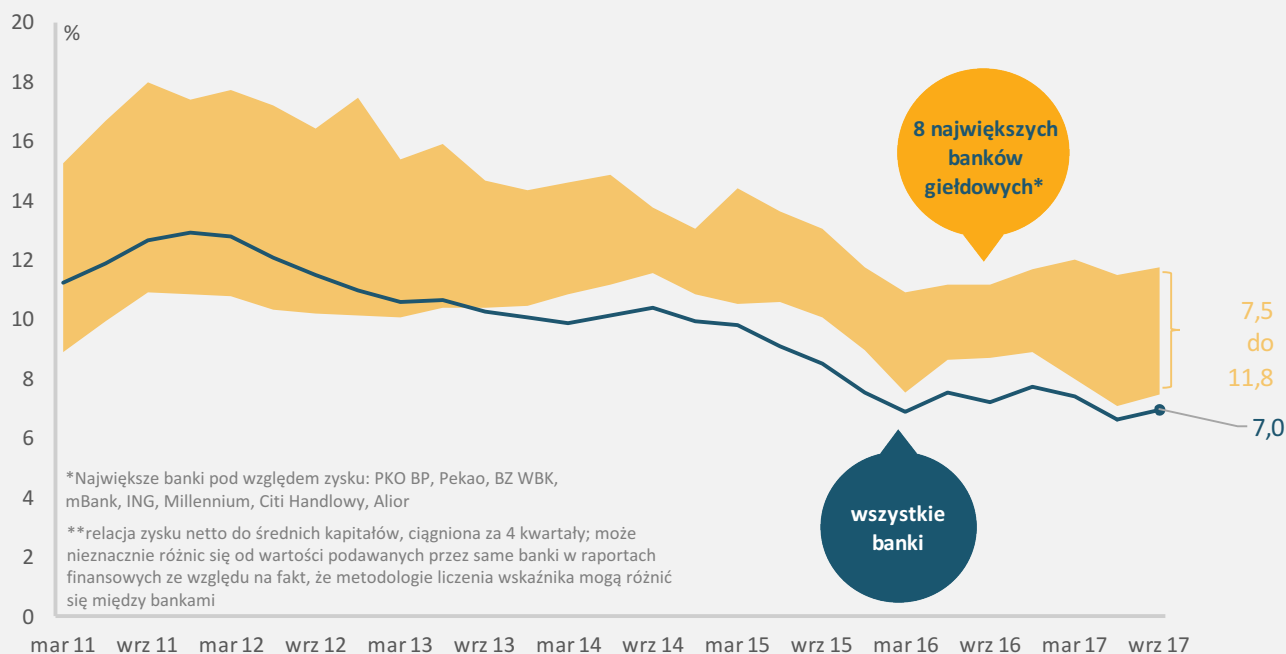

mar 11 wrz 11 mar 12 wrz 12 mar 13 wrz 13 mar 14 wrz 14 mar 15 wrz 15 mar 16 wrz 16 mar 17 wrz 17

Źródło: obliczenia SpotData na podstawie danych NBP oraz danych z raportów finansowych banków

Wykres 7. Zwrot z kapitału (ROE**), mierzony jako relacja zysku netto do średniej wartości

kapitałów. Po trzecim kwartale 2017 r. ROE w sektorze wynosił 7 proc., a w największych bankach (opisywanych w raporcie) był wyraźnie wyższy od średniej, podobnie jak w przypadku ROA.

mar 11 wrz 11 mar 12 wrz 12 mar 13 wrz 13 mar 14 wrz 14 mar 15 wrz 15 mar 16 wrz 16 mar 17 wrz 17

Źródło: obliczenia SpotData na podstawie danych NBP oraz danych z raportów finansowych banków

Ile banki zarobią w 2020 r.

Najwyższy czas by sektor bankowy w końcu skorzystał na najmocniejszym od dekady ożywieniu koniunktury w Polsce. W scenariuszu kontynuacji solidnego wzrostu gospodarczego (jeżeli znajdzie się on w granicach 3-4 proc.), przy wyższej inflacji, zysk netto sektora bankowego może w ciągu trzech lat wzrosnąć łącznie o połowę. Oznacza to, że w 2020 roku przekroczyłby 21 mld zł. Scenariusz ten oparty jest na ekspansji aktywów sektora w tempie nieznacznie szybszym niż wzrost PKB oraz zwiększeniu miar zyskowności banków m.in. dzięki wzrostowi stóp procentowych. Jest to zresztą scenariusz w miarę spójny z prognozami publikowanymi oficjalnie przez niektóre banki giełdowe odnośnie własnych rezultatów. Największe zagrożenia dla tego scenariusza to ewentualne pogorszenie koniunktury, połączone z wydłużeniem okresu niskich stóp procentowych, oraz koszty związane z restrukturyzacją kredytów walutowych i SKOK-ów. W scenariuszu bazowym nie założono kosztów związanych z nową ustawą dotyczącą pomocy frankowiczom, ponieważ ustawa ta nie została jeszcze przyjęta, a umocnienie złotego zmniejsza presję na nowe rozwiązania regulacyjne.

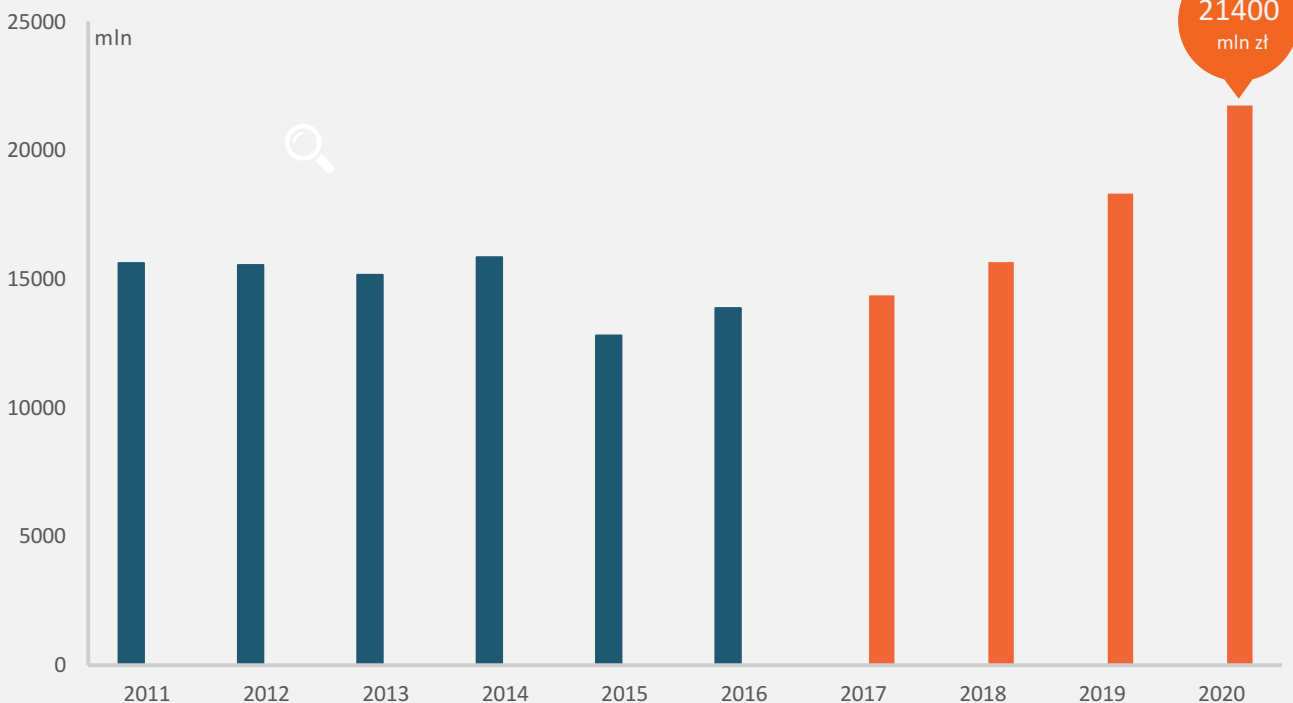
PROGNOZA ZYSKU NETTO
NA 2020 ROK WYNOŚI

21,4 MLD ZŁ,

CO OZNACZAĆ BĘDZIE
WZROST O OK. 50 PROC. W
PORÓWNIANIU Z ROKIEM 2017

Wykres 8. Roczny zysk netto sektora bankowego oraz scenariusz do 2020 r.

Po kilku latach chudych, dla banków mogą nadejść lata bardziej tłuste.

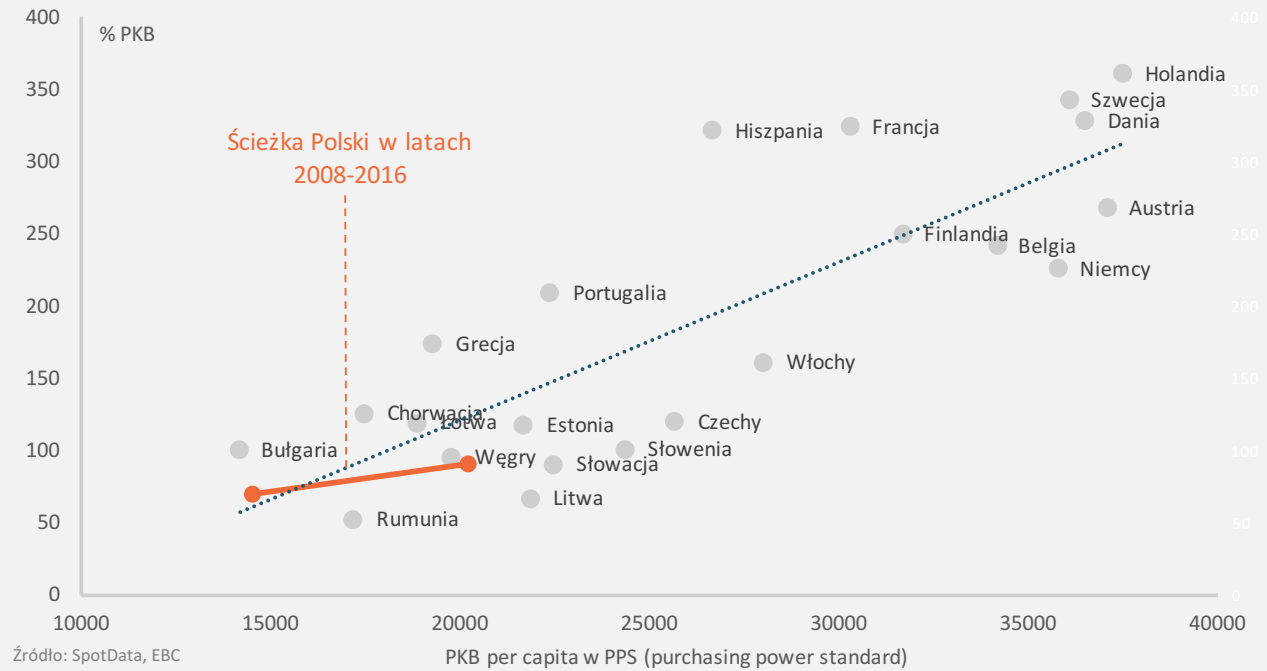

Źródło: SpotData

Wykres 9. Aktywa banków (w relacji do PKB) w krajach Unii Europejskiej versus średni dochód per capita w 2016 r.

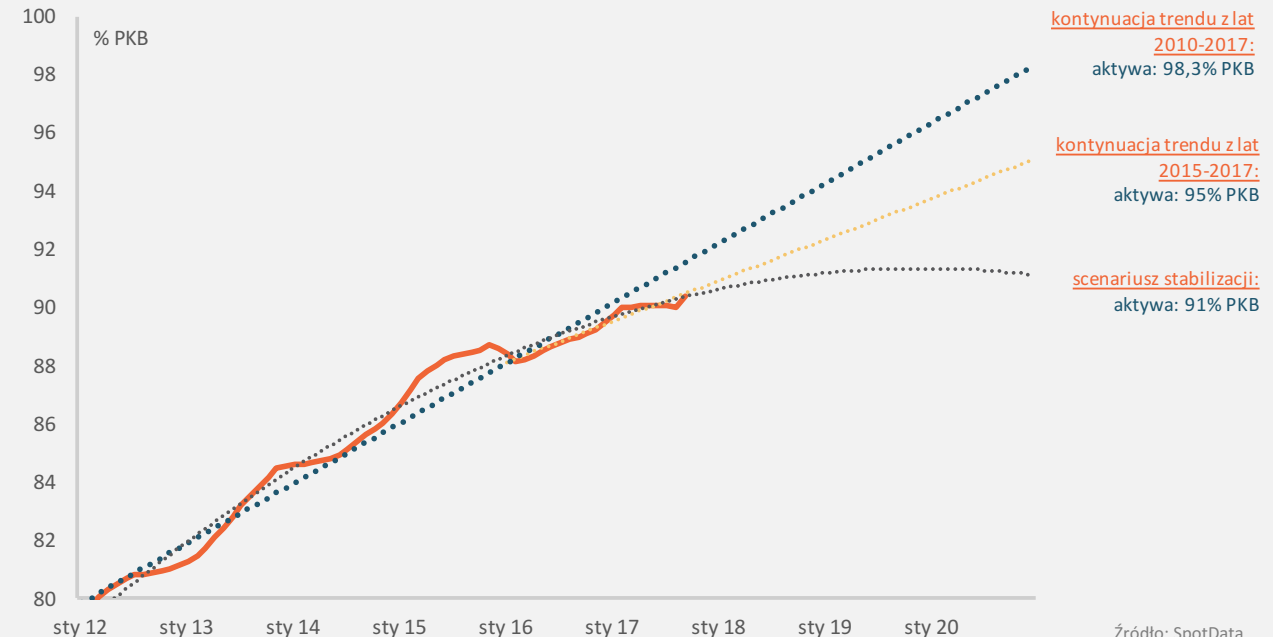
Jak będzie wyglądała ekspansja sektora bankowego w Polsce w nadchodzących latach? Jednym ze sposobów odpowiedzi na to pytanie jest zbadanie, jak wygląda zależność wielkości sektora bankowego od dochodu *per capita*. Ta zależność jest bardzo wysoka i to może sugerować, że w Polsce jest przestrzeń do wzrostu relacji aktywów bankowych do PKB. Ale też należy pamiętać, że żyjemy w czasach delewarowania. Dziś dominuje pogląd, że zbyt duży sektor bankowy nie sprzyja stabilności gospodarki. Dlatego Polska nie podąży raczej pod tym względem ścieżką krajów zachodnich.

Źródło: SpotData, EBC

Wykres 10 Aktywa banków w Polsce w relacji do PKB i trzy scenariusze zmiany do końca 2020 r.

Na przyszłą wielkość sektora bankowego w Polsce można spojrzeć przez pryzmat trendów z przeszłości. Jeżeli będzie kontynuowany długookresowy trend, to relacja aktywów do PKB w grudniu 2020 r. będzie zbliżona do 98 proc. Jeżeli przyjmemy, że ta relacja osiągnęła swój szczyt, wówczas pozostanie na poziomie ok. 91 proc. Za najbardziej realny można jednak przyjąć scenariusz pośredni. Ekspansja aktywów raczej nie będzie przebiegać taką ścieżką jak przed wprowadzeniem podatku bankowego, ale wątpliwe, by relacja aktywów do PKB zatrzymała się w miejscu.

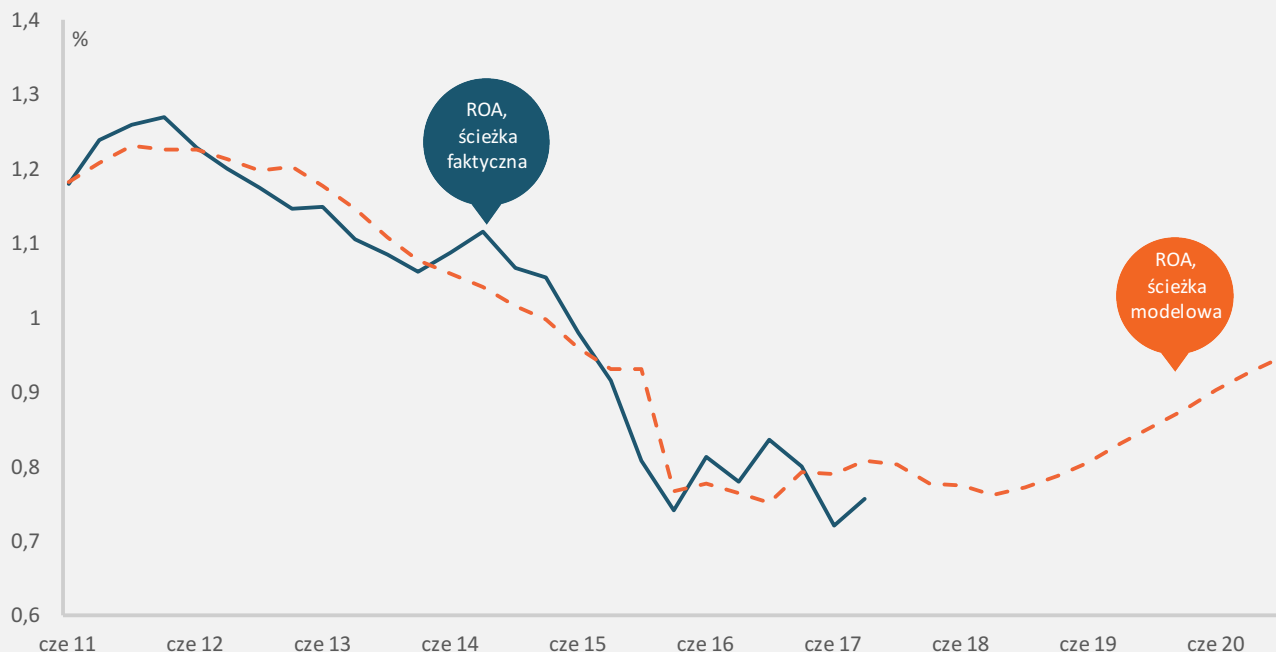

Źródło: SpotData

Wykres 11. Zwrot z aktywów (ROA) w sektorze bankowym oraz wynik modelu

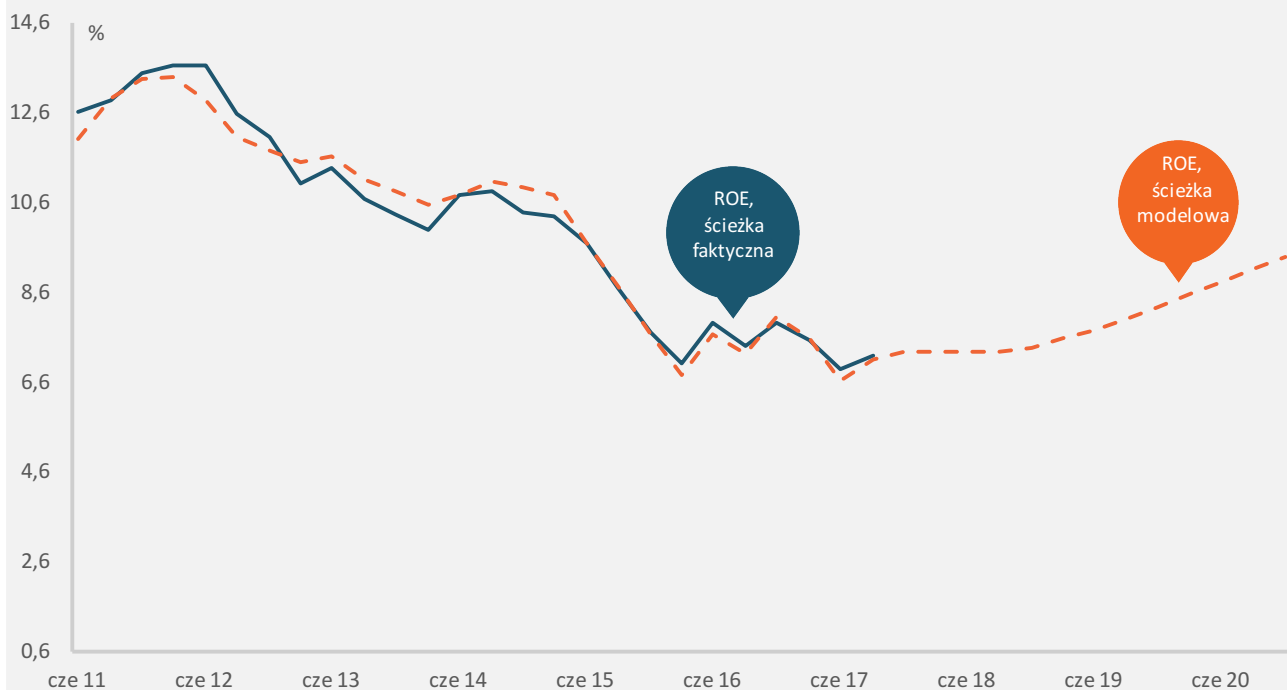
ekonometrycznego. W modelu ekonometrycznym ROA zależy od stóp procentowych, wzrostu gospodarczego i zmian regulacyjnych. Do prognoz użyto m.in. konsensusów rynkowych dotyczących stopy referencyjnej NBP oraz wzrostu PKB. Przyszłemu wzrostowi zyskowności banków powinien sprzyjać m.in. wzrost stóp procentowych.

Źródło: SpotData

Wykres 12. Zwrot z kapitału (ROE) w sektorze bankowym oraz wynik modelu

ekonometrycznego. Podobnie jak w przypadku ROA, w modelu ekonometrycznym ROE zależy od stóp procentowych, wzrostu gospodarczego i zmian regulacyjnych. Do prognoz użyto m.in. konsensusów rynkowych dotyczących stopy referencyjnej NBP oraz wzrostu PKB.

Źródło: SpotData

Wyniki banków giełdowych w 2020 roku

Zysk netto PKO BP może zbliżyć się do 5 mld zł, Pekao i BZ WBK mogą zarobić ponad 3 mld zł, a Millennium i Alior mogą przekroczyć miliard. Tak wygląda scenariusz bazowy, którego fundamentem jest scenariusz dla całego sektora opisana w poprzednim rozdziale. Prognozy dla poszczególnych banków oparte zostały na różnych założeniach, dlatego dla każdego banku wyróżniono dwa scenariusze. W pierwszym scenariuszu założono, że dany bank utrzyma swój udział w zysku całego sektora. W drugim scenariuszu założono, że bank utrzyma swój udział w aktywach sektora – w tym scenariuszu miary zyskowności poszczególnych banków były uzależnione od zmian makroekonomicznych. Nie brano pod uwagę wpływu kosztów restrukturyzacji kredytów hipotecznych we frankach, ponieważ są one trudne do uwzględnienia jednoznacznie. Tak jak w przypadku całego sektora, głównym ryzykiem dla tej prognozy jest ewentualne pogorszenie koniunktury oraz zmiany regulacyjne i koszty restrukturyzacji kredytów hipotecznych oraz SKOK-ów.

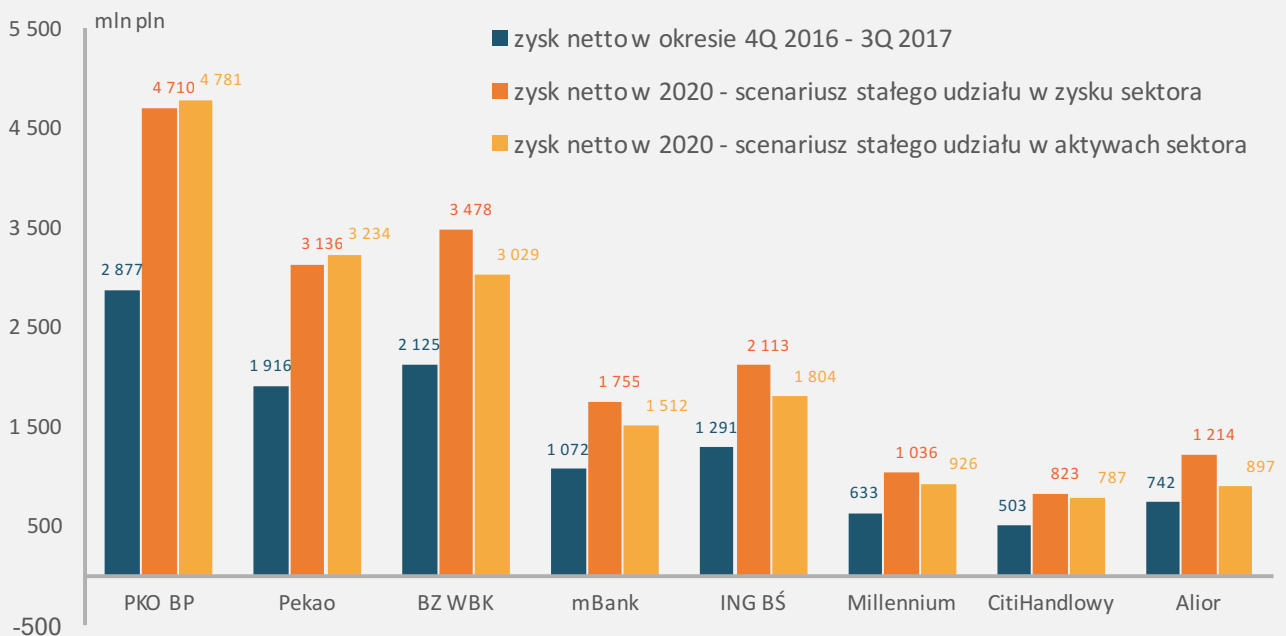

PKP BP MOŻE W 2020 R.
ZAROBIĆ NIEMAL

5 MLD ZŁ,

JEŻELI SPRZYJAĆ MU BĘDZIE
KONIUNKTURA
GOSPODARCZA, A STOPY
PROCENTOWE ZOSTANĄ
PODNIĘSIONE

Wykres 13 Zysk netto banków giełdowych oraz scenariusze na rok 2020.

Źródło: SpotData

SPOTDATA

SpotData jest platformą wizualizacji i analizy danych ekonomicznych, działającą na styku mediów i analiz, będącą częścią Bonnier Business Polska - wydawcy Pulsu Biznesu i Bankier.pl. Analitycy SpotData zajmują się dostarczaniem firmom dedykowanych danych branżowych i ogólnogospodarczych, a także przygotowaniem raportów specjalnych.